

*Қазақстан Республикасының сақтандыру секторының
2015 жылғы 1 наурыздағы ағымдағы жағдайы*

Көлемі: 10 бет
Кесте саны: 10
График саны: 7
Кезеңділігі: ай сайынғы жаңарту

МАЗМҰНЫ

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ

1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ ЖӘНЕ КАПИТАЛЫ

3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімдерінің құрылымы

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша келіп түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының кірістері мен шығыстары

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы

I. ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ САҚТАНДЫРУ НАРЫҒЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ**1-кесте. Қазақстан Республикасының сақтандыру нарығының құрылымы**

Сақтандыру секторының институционалдық құрылымы	01.03.2014	01.03.2015
Сақтандыру ұйымдарының саны	34	35
<i>оның ішінде өмірді сақтандыру бойынша</i>	7	8
Сақтандыру брокерлерінің саны	14	15
Актуарийлердің саны	72	62
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ-ның қатысушысы болып табылатын сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдарының саны	30	31
ҚР резиденті емес сақтандыру ұйымдары өкілдерінің саны	3	3

II. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ АКТИВТЕРІ

2015 жылғы 1 наурызда сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары активтерінің жиынтық көлемі 638 246 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 4,1% көп, және 2014 жылғы 1 ақпандағы ұқсас көрсеткіштен 12,4%-ға көп, оның ішінде:

2-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық активтерінің құрылымы

Активтер	01.03.2014		01.01.2015		01.03.2015		Өзгер., %-бен млн. теңге
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Ақша	17 428	3,1	17 589	2,9	19 221	3,0	9,3
Орналастырылған салымдар	135 122	23,8	150 008	24,5	148 681	23,3	-0,9
Бағалы қағаздар	287 993	50,7	294 085	48,0	309 081	48,4	5,1
"Кері РЕПО" операциясы	10 480	1,8	14 704	2,4	16 987	2,7	15,5
Сақтанушылар мен делдалдардан алынатын сақтандыру сыйлықақылары	24 555	4,3	23 910	3,9	26 182	4,1	9,5
Негізгі қаражат	8 942	1,6	10 765	1,8	10 812	1,7	0,4
Қайта сақтандыру активтері	51 818	9,1	74 529	12,2	78 636	12,3	5,5
Өзге дебиторлық берешек	20 436	3,6	12 632	2,1	11 424	1,8	-9,6
Басқа активтер	11 296	2,0	14 631	2,4	17 223	2,7	17,7
Жиынтығы	568 069	100,0	612 854	100,0	638 246	100,0	4,1

2015 жылғы басынан бастап активтердің өсуі негізінен бағалы қағаздардың 5,1%-ға, және қайта сақтандыру активтерінің 5,5%-ға ұлғаюы есебінен байқалады.

III. ҚР САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫНЫҢ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

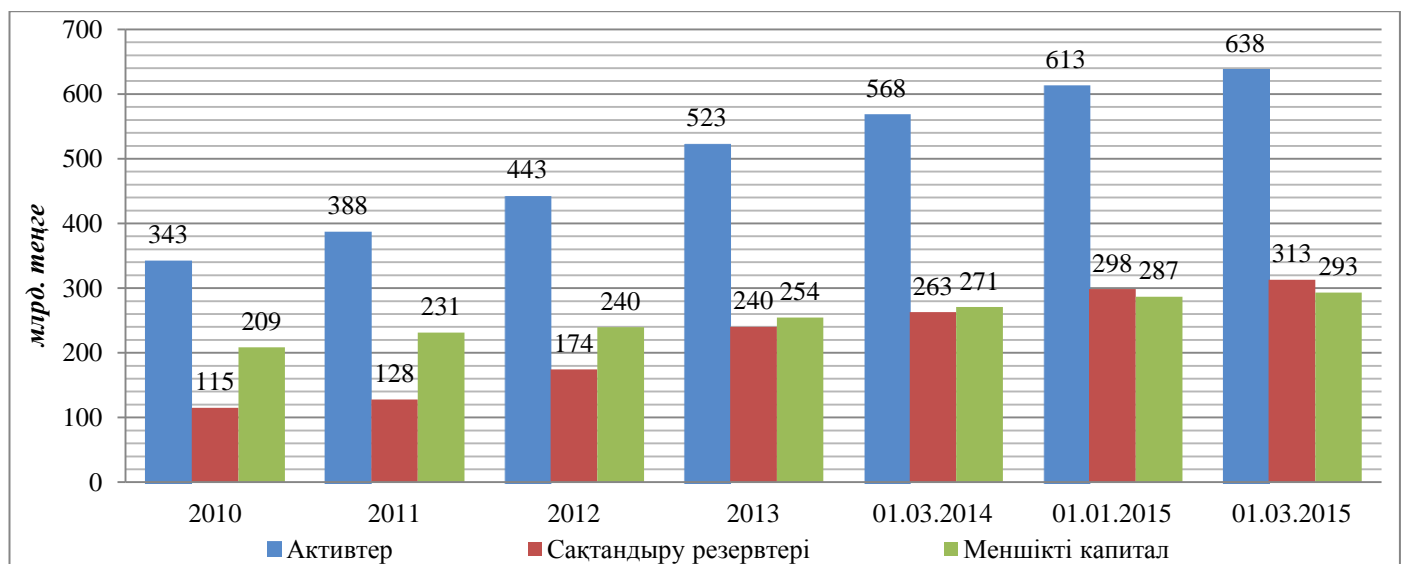
3-кесте. ҚР сақтандыру секторының жиынтық міндеттемелерінің құрылымы

Міндеттемелер	01.03.2014		01.01.2015		01.03.2015		Жылдың басынан бастап өзгерістері, %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Резервтер	263 106	88,5	298 391	91,5	313 015	90,7	4,9
Алынған қарыздар	683	0,2	445	0,1	451	0,1	1,4
Қайта сақтандырушыл-мен есеп айырысу	18 764	6,3	9 463	2,9	13 965	4,0	47,6
Сақтандыру (қайта сақт.) қызметі бойынша делдалд. есеп айырысу	1 604	0,5	1 585	0,5	1 804	0,5	13,8
Сақтандыру (қайта сақт.) шарттары бойынша төленетін шоттар	3 286	1,1	2 944	0,9	4 396	1,3	49,3
Басқа кредиторлық берешек	3 225	1,1	2 948	0,9	4 013	1,2	36,1
Басқа міндеттемелер	6 536	2,2	10 197	3,1	7 544	2,2	-26,0
Жиынтығы	297 203	100,0	325 973	100,0	345 188	100,0	5,9

2015 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары міндеттемелерінің сомасы 345 188 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтардағы ұқсас көрсеткіштен 5,9%-ға көп және 2014 жылғы 1 наурыздағы ұқсас көрсеткіштен 16,1%-ға көп.

Есепті күні сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қолданыстағы сақтандыру және қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған міндеттемелердің орындалуын қамтамасыз ету үшін қалыптастырылған сақтандыру резервтерінің көлемі 313 015 млн. теңге болды, бұл 2015 жылғы 1 қаңтарда қалыптастырылған резервтер көлемінен 4,9%-ға көп және 2014 жылғы 1 наурызда қалыптастырылған резервтер көлемінен 19,0%-ға көп.

1-график. Активтердің, меншікті капиталдың және сақтандыру резервтерінің динамикасы

IV. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ

Сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 2014 жылғы 1 наурыздағы ұқсас көрсеткішімен салыстырғанда 2015 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша 4,3%-ға ұлғайды және 53 711 млн. теңге болды, оның ішінде тікелей сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі – 49 626 млн. теңге.

Сақтандыру сыйлықақыларының негізгі үлесін ерікті мүліктік сақтандыру алады (27 456 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жалпы көлемінің 51,1%-ы).

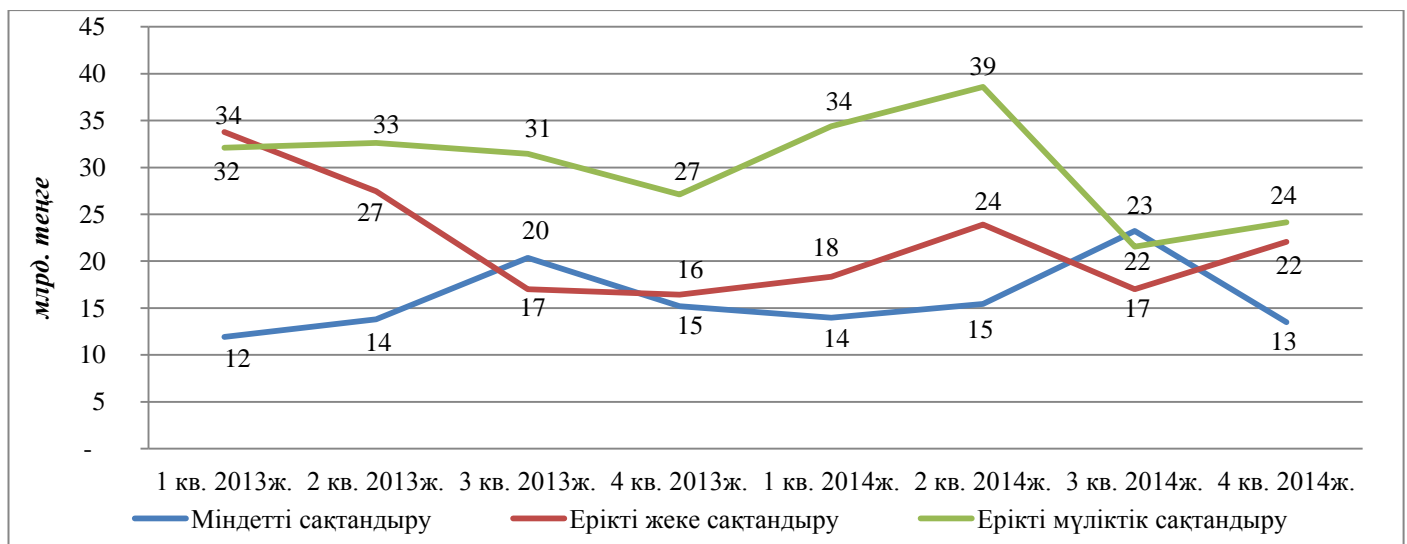
Ерікті жеке сақтандыру бойынша 15 518 млн. теңге немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 28,9%-ы, міндетті сақтандыру бойынша – 10 737 млн. теңге немесе 20,0% жиналды.

4-кесте. Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

Сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.03.2014		01.03.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	жиынтығында %-бен	млн. теңге	жиынтығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	51 485	100,0	53 711	100,0	4,3
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	9 450	18,4	10 737	20,0	13,6
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	4 778	9,3	6 331	11,8	32,5
қызметкер еңбек (қызметтік) міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	4 070	7,9	3 752	7,0	-7,8
тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	248	0,5	310	0,6	25,3
міндетті сақтандырудың өзге сыныптары	354	0,7	343	0,6	-3,3
Ерікті жеке сақтандыру бойынша, оның ішінде:	13 786	26,8	15 518	28,9	12,6
өмірді сақтандыру	3 736	7,3	3 743	7,0	0,2
аннуитеттік сақтандыру	1 477	2,9	3 719	6,9	151,8
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	2 263	4,4	749	1,4	-66,9
ауырған жағдайлардан сақтандыру	6 310	12,3	7 308	13,6	15,8
Ерікті мүліктік сақтандыру бойынша, оның ішінде:	28 249	54,9	27 456	51,1	-2,8
3.1-3.5-тармақтарды қоспағанда, мүлікті сақтандыру	16 584	32,2	16 882	31,4	1,8
3.7-3.9-тарм. көрсетілген сыныптарды қоспағанда, азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	2 129	4,1	3 520	6,6	65,4
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	4 866	9,5	1 652	3,1	-66,1
автомобиль көлігін сақтандыру	2 688	5,2	2 430	4,5	-9,6
жүктерді сақтандыру	525	1,0	880	1,6	67,5
ерікті мүліктік сақтандырудың өзге сыныптары	1 457	2,8	2 093	3,9	43,7

* сомасына қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары да қосылған

2-график. Сақтандыру сыйлықақыларының тоқсандағы динамикасы

5-кесте. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі

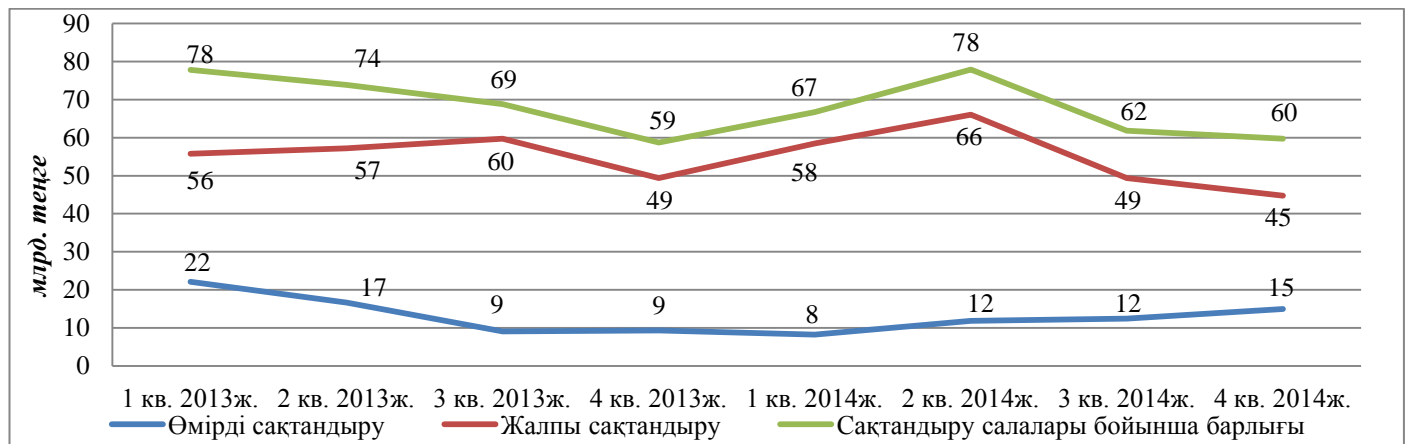
Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының түсімі	01.03.2014		01.03.2015		Өзгер., %-бен
	млн.теңге	жиынтығында %-бен	млн.теңге	жиынтығында %-бен	
Сақтандыру салалары бойынша, барлығы	51 485	100,0	53 711	100,0	4,3
Өмірді сақтандыру	5 213	10,1	7 462	13,9	43,1
Жалпы сақтандыру	46 272	89,9	46 249	86,1	-0,05

* сомасына қайта сақтандыру шарттары бойынша қабылданған сақтандыру сыйлықақылары да қосылған

«Өмірді сақтандыру» саласы. 2015 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша «өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 7 462 млн. теңге болды, бұл өткен жылғы ұқсас күнге қарағанда 43,1%-ға көп. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық сыйлықақылардағы үлесі есепті күні 2014 жылғы 1 наурыздағы 13,9%-ға қарсы 10,1% болды.

«Жалпы сақтандыру» саласы. 2015 жылғы екі айда «жалпы сақтандыру» саласы бойынша жиналған сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 46 249 млн. теңге болды, бұл 2014 жылғы ұқсас күнге қарағанда 0,05%-ға кем.

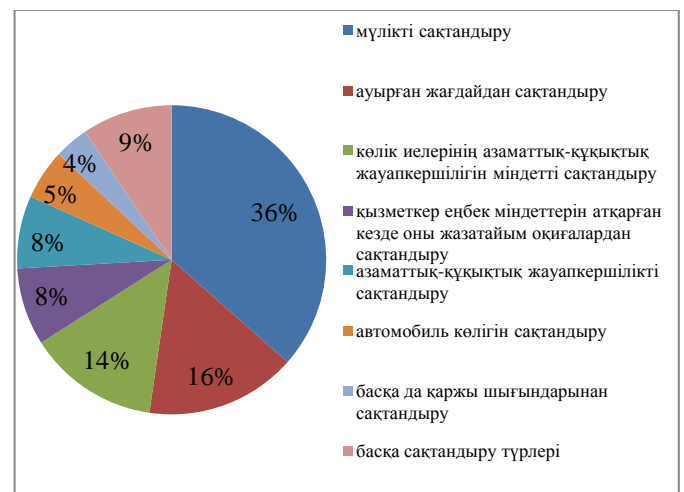
3-график. Сақтандыру салалары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының динамикасы

4-график. «Өмірді сақтандыру» саласы бойынша сақтандыру сыйлықақылары түсімінің құрылымы, %

5-график. «Жалпы сақтандыру» саласы бойынша түскен сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы, %

V. ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ

6-кесте. Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының құрылымы

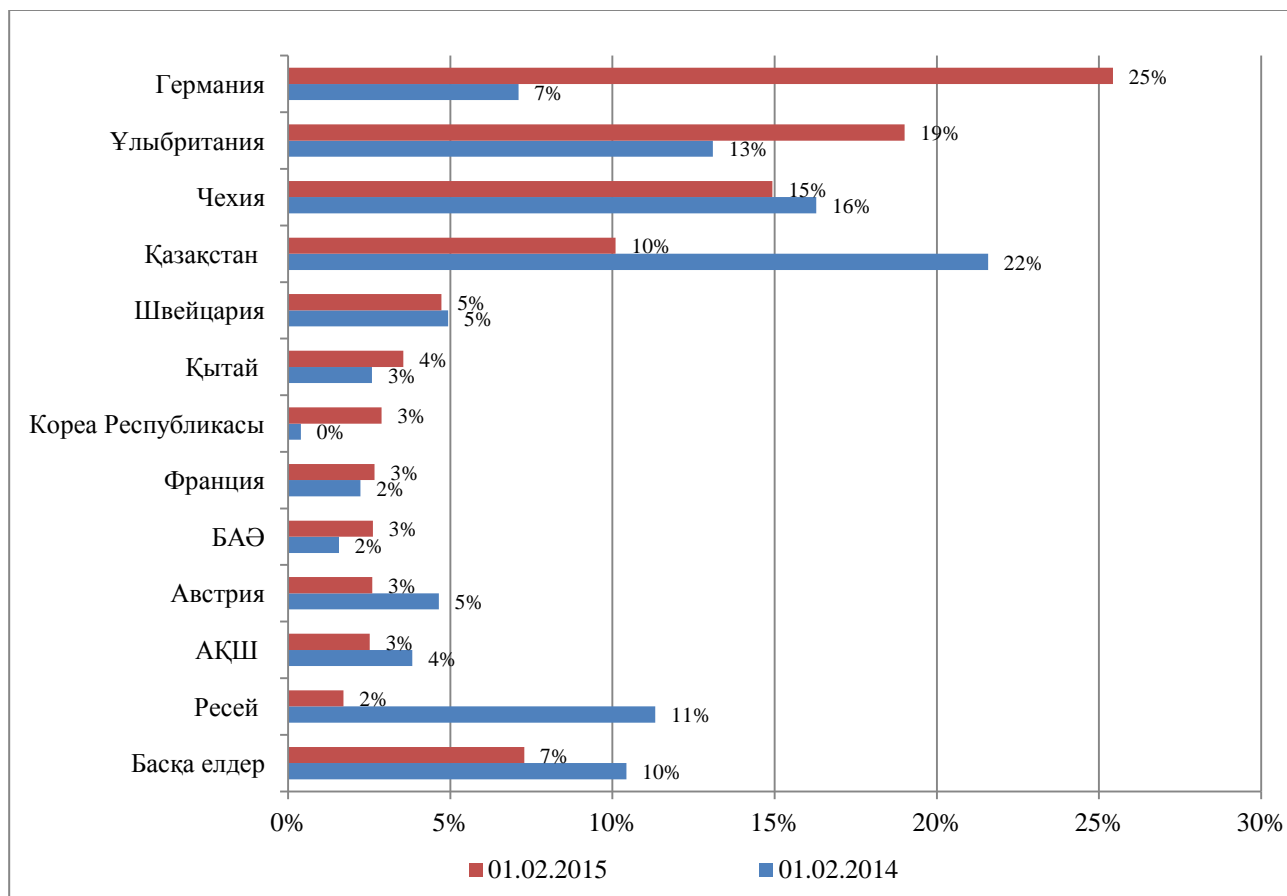
Сақтандыру сыйлықақылары	01.03.2014		01.03.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	%-бен *	млн. теңге	%-бен *	
Барлығы қайта сақтандыруға берілді, оның ішінде:	15 560	30,2	15 793	29,4	1,5
резидент еместерге	12 125	23,6	13 900	25,9	14,6
резиденттерге	3 436	6,7	1 893	3,5	-44,9
Барлығы резидент еместерден қайта сақтандыруға қабылданды	2 216	4,3	2 071	3,9	-6,5

* тікелей сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру сыйлықақыларының көлеміне пайызбен

Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 15 793 млн. теңге болды немесе сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 29,4%-ын құрады. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерге қайта сақтандыруға сақтандыру сыйлықақыларының жиынтық көлемінің 25,9% ы берілді.

Қайта сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымдары қабылдаған сақтандыру сыйлықақыларының жалпы сомасы 4 085 млн. теңге болды. Бұл ретте Қазақстан Республикасының резиденттері еместерден қайта сақтандыруға қабылданған сақтандыру сыйлықақыларының сомасы 2 071 млн. теңге болды.

6-график. Елдер бойынша қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақыларының үлесі, %

VI. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ

7-кесте. Сақтандыру төлемдерінің құрылымы

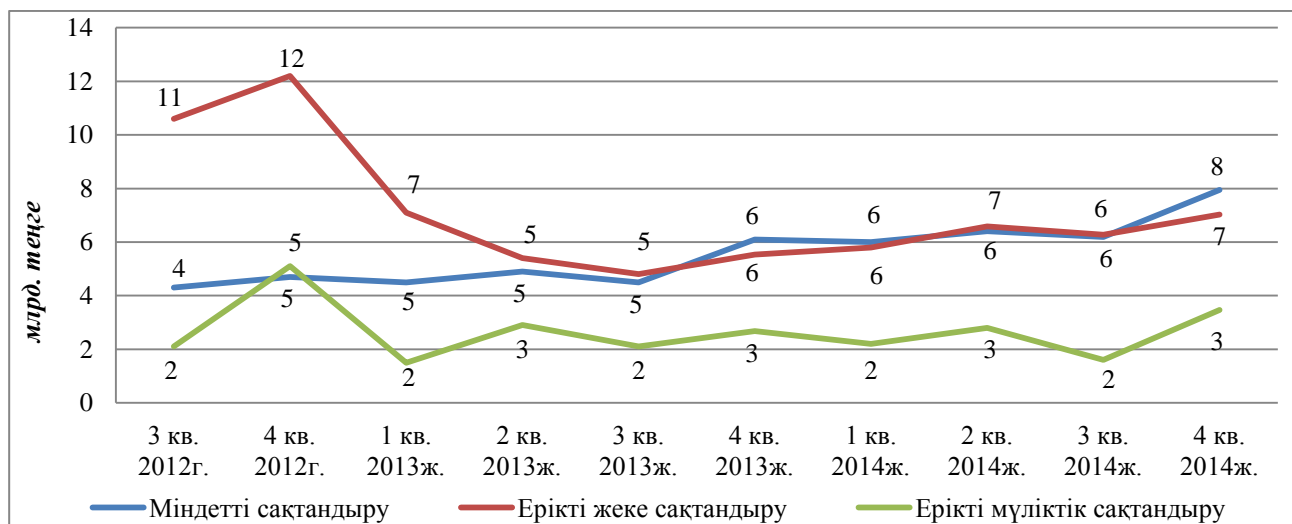
Сақтандыру төлемдері	01.03.2014		01.03.2015		Өзг., %-бен
	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	млн. теңге	жиын- тығында %-бен	
Барлығы, оның ішінде:	9 223	100,0	10 616	100,0	15,1
Міндетті сақтандыру бойынша, оның ішінде:	4 114	44,6	4 533	42,7	10,2
көлік құралдары иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	2 273	24,6	2 810	26,5	23,6
қызметкер еңбек міндеттерін атқарған кезде оны жазатайым оқиғалардан сақтандыру	1 796	19,5	1 645	15,5	-8,4
өзге сыныптар	45	0,5	79	0,7	75,9
Ерікті жеке сақтандыру, оның ішінде:	3 771	40,9	4 721	44,5	25,2
өмірді сақтандыру	103	1,1	115	1,1	12,3
аннуитеттік сақтандыру, оның ішінде	1 138	12,3	1 592	15,0	39,9
жазатайым жағдайлардан сақтандыру	46	0,5	268	2,5	481,2
ауырған жағдайлардан сақтандыру	2 485	26,9	2 746	25,9	10,5
Ерікті мүліктік сақтандыру, оның ішінде:	1 338	14,5	1 362	12,8	1,8
автомобиль көлігін сақтандыру	716	7,8	987	9,3	37,9
мүлікті сақтандыру	291	3,2	269	2,5	-7,3
азаматтық-құқықтық жауапкершілікті сақтандыру	33,4	0,4	43,6	0,4	30,5
өзге қаржы шығындарынан сақтандыру	298	3,2	62	0,6	-79,2

* сомасы қайта сақтандыруға қабылданған шарттар б-ша жүзеге асырылған сақт. төлемдері шегеріліп көрсетілген - 1 477 млн. теңге

2015 жылғы екі айда төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемі (қайта сақтандыруға қабылданған шарттар бойынша жүзеге асырылған сақтандыру төлемдерін шегергенде) 10 616 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 15,1%-ға көп.

2015 жылғы екі айда төленген сақтандыру төлемдерінің жалпы көлемінен ең көп үлесті міндетті сақтандыру бойынша сақтандыру төлемдері алады – 44,5 %, ерікті жеке сақтандыру бойынша – 42,7% және ерікті мүліктік сақтандыру бойынша – 12,8%.

7-график. Сақтандыру төлемдерінің динамикасы

VII. САҚТАНДЫРУ (ҚАЙТА САҚТАНДЫРУ) ҰЙЫМДАРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ ТИІМДІЛІГІ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЭКОНОМИКАСЫНДАҒЫ РӨЛІ

8-кесте. Сақтандыру қайта сақтандыру ұйымдарының кірістері мен шығыстары

Пайда/Шығын	01.03.2014		01.03.2015		Өзгер., %-бен
	млн. теңге	%-бен	млн. теңге	%-бен	
Сақтандыру қызметінен түскен кірістер	25 859	52,6	30 095	82,0	16,4
Инвестициялық қызметтен түскен кірістер	22 816	46,4	6 348	17,3	-72,2
Өзге кірістер	451	0,9	240	0,7	-46,8
Кірістер жиынтығы	49 126	100,0	36 684	100,0	-25,3
Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру бойынша таза шығыстар	9 137	31,6	10 046	36,3	10,0
Сақтандыру қызметі бойынша комиссиялық сыйақы төлеу шығыстары	5 223	18,1	5 971	21,6	14,3
Жалпы және әкімшілік шығыстар	7 068	24,4	7 630	27,6	8,0
Өзге шығыстар	7 497	25,9	4 012	14,5	-46,5
Шығыстардың жиынтығы	28 926	100,0	27 660	100,0	-4,4
Корпоративтік табыс салығын төлегенге дейінгі таза пайда (шығын)	20 200		9 024		-55,3
Корпоративтік табыс салығы	2 313		1 514		-34,6
Салық төлегеннен кейінгі таза пайда (шығын) жиынтығы	17 887		7 510		-58,0

Сақтандыру секторының таза пайдасы есепті күні 7 510 млн. теңге болды, бұл өткен жылдың ұқсас күніне қарағанда 58,0%-ға кем.

Сақтандыру қызметінен түскен кірістер 30 095 млн. теңге болды және өткен жылдың ұқсас күнімен салыстырғанда 16,4% ұлғайды. Бұл ретте, инвестициялық қызметтен түскен кірістер өткен жылдың ұқсас күнімен салыстырғанда 72,2%-ға азайды.

9-кесте. Сақтандыру секторының макроэкономикалық көрсеткіштері

Сақтандыру секторының негізгі көрсеткіштері	01.03.2014	01.01.2015	01.03.2015
ЖІӨ, млрд. теңгемен ¹	38 624	38 624	41 308
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	1,41	1,59	1,54
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,66	0,74	0,71
Сақтандыру сыйлықақыларының ЖІӨ-ге қатынасы, %-бен	0,07	0,69	0,09
Сақтандыру сыйлықақыларының жан басына шаққандағы қатынасы, теңгемен ²	1 670	15 297	2 137

¹ Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің болжам деректері бойынша;

² Қазақстан Республикасы Статистика агенттігінің деректері бойынша 01.01.2015 ж. ҚР халқының саны 17 418 мың адам болды.

10-кесте. Сақтандыру секторының шоғырлануы, %

Сақтандыру нарығының сақтандыру көрсеткіштерінен үлесі, %	01.03.2014	01.01.2015	01.03.2015
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының активтері	70,0	70,2	70,2
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының меншікті капиталы	71,6	71,6	72,0
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының сақтандыру сыйлықақылары	55,4	56,6	64,5
Бірінші ондықтағы сақтандыру компанияларының сақтандыру төлемдері	55,6	50,5	50,7

Алғашқы он сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының жиынтық активтеріндегі үлесі 70,1% болды. Алғашқы он сақтандыру компаниясының сақтандыру нарығының үлесіне жиынтық сақтандыру сыйлықақыларының 59,6% және сақтандыру төлемдерінің 51,0% болды.